Dansk Retspsykologisk Selskab

INVITATION TIL TEMADAG OM AUTISMESPEKTRUMFORSTYRRELSER

Kære medlem af Dansk Retspsykologisk Selskab

Det er med stor glæde, at vi inviterer dig til temadag om "Autismespektrumforstyrrelser hos voksne". Arrangementet henvender sig til alle, der beskæftiger sig med de problemstillinger, som udspiller sig diagnostisk, differentialdiagnostisk og behandlingsmæssigt, når borgere med autismespektrumforstyrrelser er involveret – uagtet om I arbejder for retspsykiatrien, almenpsykiatrien, fængselsvæsnet, bo- og opholdssteder, kommunale instanser eller specialiserede institutioner.

Temadagens fokus er at kridte banen op for og skærpe vores forståelse af, hvad der inden for den nye og opdaterede ICD-11 model er de grundlæggende psykopatologiske problemstillinger, som udspiller sig inden for autismespektret. Dette fordi vi ofte forvirres differentialdiagnostisk grundet misforståelser af, hvad autisme indebærer, overlappet med f.eks. skizofrenilidelsernes og personlighedsforstyrrelsernes fænomenologi, begrebsdefinitioner og forståelse af adfærden. Desuden kommer interventioner og behandlingsrammer tit til kort på grund af manglende viden om, hvordan så specifik en psykopatologi bedst håndteres i såvel retsligt som alment regi.

Temadagen afholdes i Dansk Psykolog Forenings lokaler i København:

Mandag d. 30. november 2026
Kl. 9.30-16.00
Lokale 2A
Stockholmsgade 27,
2100 København Ø.

PROGRAM

09.00-09.30: Ankomst og morgenmad
09.30-10.45: Den gode autismeudredning og undgåelsen af diagnostiske faldgruber v/Teresa Simoni Oest
10.45-11.00: Pause
11.00-12.15: Autismespektret sat op imod skizofreni- og psykosespektret. Den overlappende psykopatologi, differential-diagnostikken og de forskellige begreber for autisme v/Maja Zandersen
12.15-13.00: Frokost
13.00-14.15: Autismespektret sat op imod personlighedsforstyrrelser: Overlappet og differential-diagnostikken jf. den kommende ICD-11 forståelsesramme v/Bo Bach
14.15-14.30: Pause med kage
14.30-15.45: Low arousal, afstemt specialpædagogik og forebyggelsen af risikoadfærd for autistiske voksne i institutioner v/Hanne Veje
15.45-16.00: Afrunding

Formand
Lars Bjerggaard

Maria Skibdal

Louise Oxenbøll
(suppleant)

Webmaster
Kristoffer Paaske

Nina Høegmark

Camilla Thomsen Smith
(suppleant)

Kasserer
Marie Markussen

Sara W.S. Jensen

Øvrig bestyrelse
Olivia Koppel

www.retspsykologi.dk
DRS@dp-decentral.dk

TEMADAGENS FORMÅL
Dagens formål er at give fagpersoner en opdateret og uddybende indsigt i mere end de vedtagne og klassiske kriterier for autisme, men samtidigt holde fokus på og opdatere os på, hvad der nu anskues som centralt for psykopatologien og dens udredning. Desuden ønsker temadagen at skærpe vores evne til at anskue samme psykopatologi ud fra vinkler, der indebærer begreber og sprogbrug for andre diagnostiske kategorier, så vores måde at anskue borgerens fremtoning, kontaktstil og adfærd kan blive udfordret på begrebsplanet.

Derudover sigter dagen på at åbne op for den svære diskussion, at borgere med autismespektrumforstyrrelser på mange fronter lider under at være 'glemt' i de offentlige regier i Danmark. F.eks. er der ikke retslige principper, som drager hensyn til deres funktionsnedsættelser og forståelse af virkeligheden, mens der kun sjældent ses personaleuddannelse og behandlingstilgange, som imødegår deres problemer med kontakt og tendens til stress-overfølsomhed, stimulusoverload, sensitivitet, tilbagetrækning og reaktioner, der kan være voldsomme og udadreagerende.

Temadagen vil bestå af fire oplæg, som hver især leverer et perspektiv på ovenstående, hvor spørgsmål fra deltagerne kan blive inddraget, hvis tiden tillader det.

OPLÆGSHOLDERNE
Teresa Simoni Oest er specialpsykolog i børne-ungdomspsykiatri og har de sidste 7 år haft ansvaret for Psykiatrisk Afdeling Vejles udredningsteam. Hun er ADOS-certificeret og underviser i udviklingsforstyrrelser på Danske Regioners landsdækkende efteruddannelse i psykopatologi og diagnostik.

Oplægget vil have fokus på at sikre den grundige udrednings kvalitet med udgangspunkt i diagnostiske kriterier, en grundig udviklingsanamnese og objektive beskrivelser af udviklingstræk og klinisk fremtræden. De senere års betydeligt øgede bevågenhed i forhold til personer med autistiske træk hos både fagfolk, såvel som i almenbefolkningen, samt i pressen og de sociale medier, kræver i stigende grad af os, at vi mere nøjagtigt kan vurdere, hvornår der er faglig indikation for udredning for autisme, og hvornår 'noget er noget'. På den baggrund stiles der mod undgåelse af de hyppige faldgruber, som ses ved autismespektrumforstyrrelser.

Maja Zandersen er ph.d., specialpsykolog, specialist og supervisor i psykoterapi, Psykiatrisk Center Glostrup, har privat praksis og er ekstern lektor i klinisk psykologi på Københavns Universitet. Hun har forsket i psykopatologi med fokus på differential-diagnostik mellem det skizofrene spektrum og personlighedsforstyrrelser og autisme. Hun er medforfatter til bogen *'Det skrøbelige selv – Et fænomenologisk studie af det skizofrene spektrum'* (2025), Nord Academic.

Autismebegrebet har sin oprindelse som en del af skizofrenibegrebet, og autisme ses som en bestanddel af den skizofrene psykopatologi. I oplægget præsenteres autismebegrebet ved skizofreni med fokus på differential-diagnostiske udfordringer mellem autismespektret og skizofrenispektret. Der gives nogle bud på psykopatologiske markører eller hjælpsomme perspektiver, som kan være nyttige i det kliniske arbejde.

Formand
Lars Bjerggaard

Maria Skibdal

Louise Oxenbøll
(suppleant)

Webmaster
Kristoffer Paaske

Nina Høegmark

Camilla Thomsen Smith
(suppleant)

Kasserer
Marie Markussen

Sara W.S. Jensen

Øvrig bestyrelse
Olivia Koppel

www.retspsykologi.dk
DRS@dp-decentral.dk

Bo Bach er klinisk psykolog, ph.d., dr. med., klinisk professor ved Københavns Universitet og faglig leder af Center for Forskning i Personlighedsforstyrrelser ved Midt- og Vestsjællands Hospital, Region Sjælland; Fagkonsulent for WHO's arbejdsgruppe for ICD-11 personlighedsforstyrrelser og stiftende medlem af Specialpsykologisk Diagnoseudvalg, samt forfatter til flere artikler om personlighedsforstyrrelser jf. ICD-11.

Oplæggets fokus er den problemstilling, at personlighedsforstyrrelser og autismespektrum-forstyrrelser begge er gennemgribende og persisterende. Mens førstnævnte typisk debuterer i adolescensen, bliver sidstnævnte ofte først problematisk i adolescensen. Begge diagnoser ledsages ofte af selvskade, spiseforstyrrelse, depression, angst, dissociation og psykotiske symptomer – men på baggrund af forskellige årsager og mekanismer. Oplægget søger at illustrere, hvordan de to diagnoser er blevet forvekslet, og hvordan vi kan få ryddet op heri.

Hanne Veje er tidligere VISO-rådgiver samt pædagogisk vejleder og har bl.a. været tilknyttet PsykologCompagniet, StøtteCompagniet og Carelink Psykiatri. Hun er aktuelt beskæftiget som social- og specialpædagogisk vejleder og sagssupervisor, forfatter og kursusunderviser. Hanne Veje er en af pionérerne inden for low arousal / afstemt pædagogik i Danmark og er uddannet voksenunderviser og low arousal instruktør. Hun har 20 års praksiserfaring fra det specialiserede socialområde samt psykiatrien og er kendt for at formidle på et højt fagligt niveau, på en hjertevarm, letforståelig, levende og humoristisk måde.

Fokus for oplægget er den pædagogiske tilgang, forebyggelse og håndtering ved kompleks og problemskabende adfærd hos voksne mennesker med autisme og andre psykiatriske overbygninger. Herunder berører Hanne de udfordringer, som både borgere, pårørende og personaler kan opleve i forbindelse med vanskeligt tilgængelige, særligt tilpassede behandlingstilbud. Udgangspunktet er flere af de teoretiske og praktisk-pædagogiske arbejdsmodeller, der er beskrevet i fagbogen *'Udviklingsforstyrrelser og psykisk sårbarhed'* (2012), Dansk Psykologisk Forlag, som hun er medforfatter på, sammen med psykolog Bo Hejlskov Elvén og speciallæge i psykiatri samt børnepsykiatri Henning Beier.

Der er lagt op til en spændende dag i godt selskab!
Vi ser frem til at se dig.

Med venlig hilsen
Bestyrelsen

Praktisk info:
Tidspunkt: d. 30. november kl. 09.30-16.00 (morgenmad fra kl. 09.00)
Priser: Inklusiv forplejning; ***DRS-medlem:*** 200,-, ***DP-medlem:*** 400,-,
Associerede DRS-medlemmer: 200,- samt årligt kontingent på 400,- ved indmeldelse
Sted: Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, 2100 København Ø.
Tilmelding: Senest d. 15. november på:
https://www.dp.dk/course/temadag-om-autismespektrumforstyrrelser-404776/

Formand
Lars Bjerggaard

Maria Skibdal

Louise Oxenbøll
(suppleant)

Webmaster
Kristoffer Paaske

Nina Høegmark

Camilla Thomsen Smith
(suppleant)

Kasserer
Marie Markussen

Sara W.S. Jensen

Øvrig bestyrelse
Olivia Koppel

www.retspsykologi.dk
DRS@dp-decentral.dk